

ОРГАНІЗАЦІЯ БЕЗПЕЧНОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА В УМОВАХ ОФЛАЙН НАВЧАННЯ УЧНІВ ПІД ЧАС ВІЙНИ

Коняхіна А.О.

Науковий ліцей № 3 Полтавської міської ради

Анотація: *в статті акцентовано увагу на важливості дотримання усіма учасниками освітнього процесу низки безпекових заходів при повітряній тривозі. Розглянуто алгоритм дій вчителя при повітряній тривозі під час проведення навчальних занять у закладі освіти. Наведено основні правила, яких потрібно дотримуватися під час евакуації з будівлі школи.*

Ключові слова: *освітнє середовище, офлайн навчання, повітряна тривога, освітній процес.*

В сучасному світі повітряні тривоги стали нещодавньою, але все більш поширеною практикою у багатьох країнах, особливо в тих, що стикаються з конфліктами, терористичними нападами. Наявність таких ситуацій призводить до такого способу життя, що стає надзвичайно важкими, особливо для дітей, які можуть бути позбавлені своєї звичного життєвого укладу.

В умовах сьогодення в Україні перед закладами загальної середньої освіти стоїть важливе завдання з організації безпечного освітнього середовища в умовах офлайн навчання учнів. У зв'язку з цим, забезпечення безпеки учнів під час повітряних тривог є надзвичайно важливим питанням.

Аналіз наукових праць показав, що питання створення безпечного освітнього середовища в закладі вищої освіти в умовах воєнного часу висвітлювали М. Бойченко, І. Ладанівська; приділено увагу організації навчальної діяльності школярів під час повітряної тривоги в умовах укриття С. Гуцалюк, приділили увагу питанням емоційного та психологічного здоров'я дітей в умовах війни Г. Мешко, О. Мешко, Н. Габрусєва, О. Гойда.

Метою статті є визначення особливостей навчання учнів дотриманню безпекових заходів під час повітряних тривог в умовах офлайн навчання.

В Україні на даний час в закладах загальної середньої освіти навчальний процес організовано за змішаною формою навчання. Навчання школярів у форматі офлайн передбачає дотримання усіма учасниками освітнього процесу низки безпекових заходів, зокрема і при повітряній тривозі.

Повітряна тривога – це сигнал оповіщення населення про загрозу атаки з повітря, вмикання якого відбувається у разі ризику авіаудару або запуску ракет у напрямку населеного пункту чи області.

На сайті освітнього омбудсмена України для учасників освітнього процесу розміщено правила безпеки під час повітряної тривоги. У цих правилах узагальнено рекомендації ДСНС, органів управління освіти, досвід Ізраїлю, а також надано пропозиції щодо підготовки та дій учасників освітнього процесу під час повітряної тривоги в різних ситуаціях [3]:

- тривога почалась до початку занять;
- тривога почалась дорогою до закладу;
- тривога почалась під час перебування в закладі освіти;
- якщо під час повітряної тривоги працівників викликають на роботу до закладу;
- якщо під час повітряної тривоги батьки хочуть забрати дитину з укриття.

Детальний алгоритм дій при повітряній тривозі вчителя та відповідальної особи під час проведення навчальних занять висвітлено на сайті ДСНС України [1]:

1. Відповідальна особа у разі надходження сигналу вмикає наявну систему оповіщення навчального закладу.
2. Вчитель має миттєво сповістити учнів (словесно) про загрозу або виникнення надзвичайної ситуації та припинити навчальне заняття.
3. Відповідальна особа разом із вчителями має скоординувати хід евакуації учнів від класу до захисної споруди (укриття).

4. Класи, в яких викладають вчителі, мають бути організовані для негайного пересування двома колонами в приміщенні класу та швидкого залишення кабінету. За можливості учні самоорганізуються для залишення кабінету та руху до захисної споруди. При обмеженому просторі для пересування учні залишають приміщення групами.

5. Відповідальні особи за евакуацію повинні знаходитись у заздалегідь визначених місцях та допомогти в організації та регулюванні швидкого руху до захисної споруди. До вчителів, які супроводжують молодші класи, приставити помічників.

6. Медичний працівник повинен знаходитись у відведеному для нього місці для швидкого надання медичної допомоги.

7. Відповідальні особи за евакуацію повинні знаходитися біля виходу із захисної споруди для здійснення контролю за порядком укриття учасників освітнього процесу та швидкого реагування у разі, якщо виявиться, що хтось відсутній.

8. Учні або цілі класи, які знаходяться на подвір'ї закладу, під час сигналу тривоги повинні рухатися під наглядом вчителя або самостійно до захисної споруди.

9. У середині захисної споруди відповідальні особи повинні забезпечити, щоб учні швидко та обережно зайняли свої місця. Після того як усі учні займуть свої місця відповідальний за клас повинен перевірити наявність усіх учнів.

10. Під час перебування в захисній споруді вчителі та відповідальні особи повинні провести заходи, щоб заспокоїти дітей та всіх, хто знаходиться в ній.

Таким чином, під час повітряної тривоги відбувається переміщення дітей у бомбосховища чи первинні укриття. Щоб зберегти своє життя та здоров'я, учні мають знати, які дії потрібно виконувати під час повітряної тривоги на момент перебування у школі. Вчителеві важливо навчити дітей чотирьом основним правилам, яких потрібно дотримуватися під час евакуації з будівлі школи:

- не говори – щоб чути вчителя;
- не біжи – щоб не постраждати;
- не штовхайся – щоб не постраждали інші;
- не повертайся – щоб залишатися в безпеці.

Учні повинні розуміти процедуру евакуації та виконувати інструкції вчителя або директора школи. Важливо також пам'ятати, що знання процедури дій в разі повітряної тривоги - це не все, що може допомогти уникнути небезпеки. Дуже важливо заздалегідь планувати, де знаходитися під час повітряної тривоги, і регулярно проводити тренування, щоб учні могли засвоїти алгоритм дій та відчувати себе більш впевнено в разі надзвичайної ситуації.

Отже, вивчення алгоритму дій учнями під час повітряної тривоги - це важлива складова їхньої безпеки та здоров'я. Розуміння процедури евакуації та збереження спокою можуть допомогти уникнути серйозних наслідків в разі повітряної тривоги.

Список використаних джерел

1. Примірний алгоритм дій населення за сигналами оповіщення цивільного захисту «Увага всім», «Повітряна тривога» <https://dsns.gov.ua/upload/1/1/9/3/5/8/9/p3PS2zuw3LnQlvmy0cC26bPE3mnGj0b951EF1pwz.pdf?fbclid=IwAR0oFSQk-61Gm-a1FYWzAEQyZf6WhXJjuXuCjOWtkP82VT2xVpxCJkSLw4k>

2. Уроки безпеки в закладах загальної середньої освіти: поради вчителю до 2022/23 навчального року : електрон. навч.-метод. посіб. Уклад. : С. Г. Дудко, Л. О. Жданюк, Т. І. Ярошенко. Полтава : ПАНО, 2022. 34 с.

3. Як діяти закладу освіти та учасникам освітнього процесу під час повітряної тривоги. <https://eo.gov.ua/yak-diiaty-zakladu-osvity-ta-uchasnykam-osvitnoho-protsesu-pid-chas-povitrianoi-tryvohy/2022/10/17/>